

พระราชกฤษฎีกา

ว่าด้วยการตัดถนนในที่เพลิงไหม้ ตำบลศาลเจ้าตันไทร

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ฯ ให้ประกาศพระราชกฤษฎีกาให้ทราบทั่วกันว่า ในการเกิดเพลิงไหม้ขึ้นที่ตำบลศาลเจ้าตันไทร ต่อมริมถนนเจริญกรุง ท้องที่อำเภอสัมพันธวงศ์ เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ นั้น ทรัพย์สินสมบัติของประชาชนเป็นอันตรายเป็นอันมาก ทั้งนี้เพราะพื้นที่ในละแวกนั้นมีบ้านเรือนปลูกสร้างเบียดเสียดชิดติดซับซ้อนกัน ไม่มีถนนหนทางใหญ่ ๆ เพียงพอให้เส้นทางทำการป้องกันอันตรายได้สะดวกทันทั่วทั้งที่ แลทั้งยังเป็นจุดที่ไม่สะอาดพอ เป็นเหตุให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บได้ สมควรที่จะมีถนนผ่านเข้าไปในละแวกนี้ให้พอควร เพื่อเป็นประโยชน์แก่มหาชนสัญจรไปมา แลเพื่อบำรุงความสะอาดเรียบร้อยแลช่วยเหลือป้องกันอันตรายในเวลาที่มีเหตุให้สะดวกยิ่งขึ้น แลเมื่อการตัดถนนสำเร็จแล้ว ก็จะเป็นผลประโยชน์ ดิเกิดแก่ที่ดินเหล่านี้นด้วย ดังเคยปรากฏเป็นตัวอย่างมาแล้วแต่ก่อน ๆ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้กระทรวงนครบาลเป็นเจ้าพนักงานตัดถนนเข้าไปในละแวกที่เพลิงไหม้ขึ้น ๑ สาย คือ ตั้งแต่ถนนเจริญกรุงออกถนนเขาวราช เป็นถนนกว้าง ๑๐ เมตร หรือ ๕ วา ยาวโดยประมาณ ๑๓๘ เมตร หรือ ๖๘ วา ตอน ๑ แลจากถนนเขาวราชไปเชื่อมกับถนนพาดสายกว้างเท่ากัน ยาวโดยประ

.....

มาณ ๕๘ เมตร หรือ ๒๕ วาอีกตอนหนึ่ง กับให้ขยายตรอกทางเดินเก่าบรรดาซึ่งมีอยู่แล้วใน ตะแวงที่เพลิงไหม้ นั้นเพื่อให้เป็นทางเดินที่สะดวก แลให้เจ้าพนักงานจัดทำทางเดินเพิ่มเติมขึ้นใหม่ เพื่อประโยชน์ในการศุขภิบาล มีขนาดกว้าง ๔ เมตร หรือ ๒ วาเท่ากัน ตามซึ่งเจ้าพนักงานได้ บักรุ่ยไว้ ในที่ดินแล้วดังหมายไว้ ในแผนที่หมาย ส.๑๖๑ ซึ่งกระทรวงนครบาลได้สำรวจจนทุกเกล้า ๆ ถวาย ได้ทรงพระราชวินิจฉัยชอบด้วยพระราชดำริห์แล้ว

เพราะฉะนั้นห้ามมิให้เจ้าของที่ดินอันมีเขตรัหมายไว้ ในแผนที่ซึ่งถูกแนวกถนนแลทางเดินนั้นผ่านไป ทำการปลูกสร้างสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงในแนวแผนที่ที่หมายเส้นไว้ ภายหลังจากวันประกาศพระราชกฤษฎีกาดังนั้นอีกเป็นอันขาด ส่วนที่ดินที่อยู่ในกรรมสิทธิ์ที่ถูกตัดถนนแลทางเดินนั้น ควรจะได้รับประโยชน์ชดใช้เพียงไรนั้น ให้เป็นดังนี้ คือ

๑ ถ้าที่ดินของผู้ใดที่ต้องถูกตัดถนนแลทางเดินนั้น ยังมีเนื้อที่เหลืออยู่ไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของเนื้อที่ดินที่ติดต่อกับถนน แลทางเดินทั้ง ๒ ข้าง หรือแต่ข้างใดข้างหนึ่งแล้ว รัฐบาลจะไม่ต้องใช้ค่าที่ดินให้ เพราะเหตุว่าการตัดถนนแลทางเดินเข้าไปในเนื้อที่ของผู้ใด เจ้าของที่อาจจะได้รับผลจากการทำถนนแลทางเดินอยู่ด้วย ซึ่งกระทำให้ที่ดินมีราคายิ่งขึ้น แลสามารถจะปลูกเรือนที่อยู่หรือให้พักให้เช่า เก็บผลประโยชน์ได้มากทดแทนกันอยู่แล้ว

๒ ที่ดินผู้ใดถูกตัดทำถนนแลทางเดิน เสียหายหมดจำนวนเนื้อที่

อย่างหนึ่ง หรือที่ดินเหลือน้อยกว่ากึ่งจำนวนเนื้อที่ถูกตัดทำถนน
 แลทางเดินอย่างหนึ่ง หรือที่ดินชั้นใดที่เหลือนติดต่อกันแลทางเดิน
 ขาวตามถนนต่ำกว่า ๔ ว กว้างยื่นแต่ถนนเข้าไปต่ำกว่า ๕ ว
 หรือรวมเนื้อที่ทั้งสี่ต่ำกว่า ๒๐ ตารางวา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้
 เจ้าพนักงานรับซื้อที่ดินที่ต้องถูกทำถนนแลทางเดิน รวมทั้งที่ดินที่เหลือน
 อยู่ นั้น ตามราคาธรรมดาที่ซื้อขายกันในท้องที่ใกล้เคียงในครั้งที่สุดก่อน
 วันประกาศพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ เว้นไว้แต่เจ้าของเห็นว่าจะยึดถือ
 กรรมสิทธิ์ที่ดินที่เหลือนอยู่ ได้ประโยชน์คุ้มแก่การที่ต้องเสียไปในการ
 ตัดถนนแลทางเดินแล้ว จะไม่ขายที่ดินที่เหลือนั้นให้แก่เจ้าพนักงาน
 ก็ได้ เมื่อเจ้าของได้เลือกเอาทางที่ไม่ขายแทนที่จะได้รับประโยชน์
 ในค่าที่ดินที่เจ้าพนักงานจะซื้อเช่นนั้นแล้ว ก็อย่าให้เจ้าหน้าที่จ่ายค่าเสีย
 หายในการที่ถูกตัดถนนสำหรับรายนั้นเลย

๓ การกำหนดราคาที่ดินตามที่นำมาในข้อ ๒ นั้น ถ้าเจ้าของที่ดิน
 รายใดไม่ยอมตกลงตามราคาที่เจ้าพนักงานกำหนด โดยโง่งราคาเกิน
 กว่าที่ซื้อขายกันตามธรรมดาแล้ว ให้เจ้าของที่ดินกับเจ้าพนักงานตั้ง
 คนกลางซึ่งละคนปรุฎษากำหนดราคากัน คนกลางพร้อมกันตกลง
 อย่างไม่ให้ไปตามความตกลงของคนกลาง ถ้าคนกลางทั้ง ๒
 ฝ่ายปรุฎษาไม่ตกลงกัน ให้คนกลางเลือกตั้งผู้ชชาติ้อกคน ๑
 ผู้ชชาติ้อกตั้งอันอย่างไรให้ถือว่าค่าตัดสินนั้นเป็นเด็ดขาด จะฟ้องร้อง
 ไม่ได้ ถ้าหากว่าจะมีการใช้จ่ายเพราะต้องตั้งคนกลางนี้ ฝ่ายใดที่

กำหนดราคาไกลจากความตกลงของคนกลาง ให้ฝ่ายนั้นเป็นผู้เสีย
 ตกลงกันให้เสียคนละกึ่ง

๔ การที่จะวินิจฉัยว่า ที่ดินซึ่งมีเนื้อที่เหลือจากตัวถนนแลทาง
 เดิน สามารถจะทำประโยชน์ได้หรือไม่ได้ แลเจ้าพนักงานควรจะ
 รับซื้อหรือไม่ควรซื้อนั้น ถ้ามีการโต้เถียงกันในระหว่างเจ้าพนักงาน
 แลเจ้าของที่เกิดขึ้น นอกจากหลักที่กำหนดไว้ในข้อ ๒ แล้ว ให้
 เสนาบดีกระทรวงนครบาลเป็นผู้วินิจฉัยเด็ดขาด แลที่ดินที่ต้องถูกตัด
 ถนนแลทางเดินนั้นจะแยกเป็นกี่โฉนดก็แปลงก็ตาม ถ้านอที่นั้นติด
 ต่อเป็นผืนเดียวกัน ไปรวมอยู่ในกรรมสิทธิ์เจ้าของผู้เดียวกัน ให้วินิจฉัย
 รวมเป็นเจ้าของเดียว ห้ามมิให้แยกวินิจฉัยเป็นรายแปลง เว้น
 ไว้แต่ที่ที่ไม่ได้ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกันได้ จึงให้แยกวินิจฉัยเฉพาะแปลง
 ที่ต้องตัดถนนแลทางเดินเสียหลายเท่านั้น

๕ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดปลูกสร้างบ้านเรือนหรือวัดอุ อันเนื่องจากที่อยู่
 อาศัยหรืออย่างใดลงในที่ที่จะตัดถนนแลทางเดิน ก่อนวันประกาศ
 พระราชกฤษฎีกานี้ เจ้าของบ้านเรือนโรงเหล่านั้นจะต้องรื้อถอนไป
 ให้เสร็จภายในกำหนดที่เจ้าพนักงานจะบอกล่วงหน้าให้ทราบ อย่างน้อย
 ๖๐ วัน แลให้เจ้าพนักงานคิดค่าเสียหายเฉพาะการรื้อถอนให้พอ
 สมควรแก่ราคาตามอายุของซึ่งปลูกสร้างปรากฏอยู่ในเวลานั้น ให้เป็น
 นำที่ซึ่งสุขภบาลเป็นผู้ตรวจตรา แลกำหนดว ค่าเสียหาย แต่ถ้

เจ้าของจะเห็นว่าราคานั้นไม่สมควร จะขออนุญาตตั้งนายช่างคนใดคนหนึ่งมาปรึกษาหาฤกษ์ประมณราคาพร้อมกับนายช่างกรมศุขภิบาลด้วยก็ได้ แต่จะต้องเป็นนายช่างที่มีวิชาความรู้ ในการก่อสร้างโดยมีประกาศนียบัตรความรู้มาแสดงเป็นสำคัญด้วย เมื่อขายช่างทั้ง ๒ ฝ่ายจะราคาไม่ตกลงกัน ให้เลือกผู้ซ้ชาติโดยทำนองราคาที่ดินนั้น ส่วนผู้ที่ปลูกสร้างลงภายหลังวันประกาศพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ จะขอร้องอย่างใดไม่ได้ แต่เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะสั่งให้ย้ายถอนไปให้เสร็จตามเวลาอันสมควร โดยไม่ให้ค่าเสียหายอย่างหนึ่งอย่างใดด้วย

๖ ให้เจ้าพนักงานแจ้งความให้เจ้าของที่ หรือเจ้าของบ้านเรือนซึ่งถูกตัดถนนแลทางเดินนั้น ไปทำความตกลงณที่ดินที่หนึ่งแล้วแต่เจ้าพนักงานจะกำหนด ถ้าเจ้าของที่แลเจ้าของบ้านเรือนจะไปเองไม่ได้ จะแต่งตั้งผู้แทนไปกระทำความตกลง ด้วยมีใบมอบฉันทะเป็นหลักประกันก็ได้ เมื่อผู้แทนได้ตกลงอย่างไร ต้องอยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าของ ถือว่าเป็นอันยินยอมตามความตกลงของผู้แทนทุกประการ

๗ ถ้าเจ้าของไม่ไปเอง และไม่แต่งตั้งผู้แทนไปตามกำหนดในครั้งแรก ให้เจ้าพนักงานแจ้งความบอกกำหนดให้ ไปอีกเป็นครั้งที่ ๒ ให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วัน ถ้าเจ้าของที่ยังไม่ไป หรือไม่แต่งตั้งผู้ใดไปแทนตามกำหนดครั้งหลังแล้ว ให้ถือว่าเจ้าของที่ไม่มีข้อติดใจอย่างไร ให้เจ้าพนักงานกำหนดราคาแลค่าเสียหายที่ควรจะได้ตาม

สมควร แล้วให้เจ้าพนักงานแจ้งความกำหนดคดีให้เจ้าของมารับเงินที่
ได้กำหนดให้นั้น เจ้าของที่ที่ไม่ได้ ไปกระทำความตกลง แต่ไม่แต่ง
ผู้แทนไปกระทำความตกลงต่อเจ้าพนักงานตามกำหนดนั้น จะฟ้อง
ร้องอย่างไรไม่ได้ แต่การแจ้งความแลกำหนดคดีหมายอย่างใดอย่าง
หนึ่ง ให้เจ้าพนักงานกระทำโดยมีลายลักษณ์อักษรให้เป็นหลักฐาน
ไว้เสมอทุกครั้ง

๔ ถ้าเจ้าของที่ดินแลบ้านเรือน โรงฟุ้งฟุ้ง ใด แกล้งขัดขวาง
ไม่ยินยอมให้ ไร่ที่สร้างถนนแลทางเดิน หรือแกล้งหวังเหนี่ยวมัด
พลั่วไม่มารับเงินราคาค่าเสียหาย หรือ ไม่จัดการอย่างหนึ่งอย่างใด
ตามกำหนดคำสั่ง หรือแม้จะมีคดีฟ้องร้องว่ากล่าวกันยังโรงศาล ก็ไม่
เป็นเหตุขัดขวางต่อการตัดถนนในที่ดินตามเสี้ยนหมายในแผนที่ เพื่อ
มิให้การสร้างถนนแลทางเดินเป็นที่ติดขัดอยู่ได้ เมื่อเจ้าพนักงาน
ได้กระทำการ ไปโดยชอบด้วยพระราชกฤษฎีกานี้แล้ว ฟุ้งฟุ้ง ใดจะ
มาฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายอย่างหนึ่งอย่างใดก่อนที่ได้กระทำความตกลง
ราคากับเจ้าพนักงาน ไม่ได้เป็นอันขาด

๕ บรรดาที่ดินที่รับซื้อ ไว้ตามพระราชกฤษฎีกานี้ ถ้าเหลือจากที่
ได้สร้างเป็นถนนแลทางเดินแล้ว ให้เจ้าพนักงานจัดการจำหน่ายขาย
เสีย โดยวิธีประกาศประมูลราคา เมื่อได้เงินมากน้อยเท่าใดให้
นำส่งพระคลังมหาสมบัติ หักใช้รายจ่ายในการสร้างถนนแลทางเดิน
หรือจะส่งที่ดินนั้น ๆ ต่อกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ให้จัดการ

เล่ม ๓๕ หน้า ๔๒๔

ราชกิจจานุเบกษา

วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๑

.....

จำหน่ายหักใช้รายจ่ายในการสร้างถนนแถมทางเดินน้อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้
ได้แล้วแต่เสนาบดีกระทรวงนครบาล กับเสนาบดีกระทรวง
พระคลังมหาสมบัติจะเห็นสมควร

๑๐ ให้เสนาบดีกระทรวงนครบาล เป็นเจ้าหน้าที่จัดการให้ไป
ตามพระราชกฤษฎีกานทุกประการ

ประกาศมาณวันที่ ๒๕ มีนาคม พระพุทธศักราช ๒๕๖๑ เป็น
ปีที่ ๘ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

Legislative Institutional Repository of Thailand